

Årsrapport 2011

www.nifab.no

HOVEDPUNKTER FRA ÅRET SOM GIKK

- Feltet alternativ behandling ble mye omtalt i media og den offentlige debatten i året som gikk.

For vår del, merket vi det direkte gjennom sterk økning i besøkstall og henvendelser fra befolkningen, organisasjoner og fra media.

NIFAB ble benyttet som kilde i en rekke store artikler i riksavisene om populære alternative egenbehandlingsprodukter.

- Ved å være både en kunnskapsbedrift og et nettsted trenger nifab.no både stabilitet og utvikling. Arbeidet med forbedring av prosedyrer, maler og rutiner fortsatte.

Ved årets slutt kunne vi notere oss en betydelig nyproduksjon av faktaartikler om ulike former for alternativ behandling, samt at en stor del av det eksisterende innholdet ble ferdig revidert etter nye maler og rutiner.

- Spesielt må arbeidet og lanseringen av en ny seksjon på nettsiden nevnes. Den inneholder forskningsbaserte artikler om effekt og sikkerhet ved en rekke aktuelle urter, kosttilskudd og andre egenbehandlingsprodukter.
- Flere andre prosjekter ble igangsatt og/eller videreført, så som prosedyre for beskrivelse av effekt og brukererfaringer; informasjon om kvalitetssikring; temaside om kreft og alternativ behandling med flere.

Disse vil øke nettstedets verdi ytterligere når de avsluttes i 2012-13.

ØKONOMI

Årsregnskapet for 2011 følger vedlagt denne rapporten. NIFAB avslutter året med et lite overskudd på kr 38 626,44. Selv med en bemanningssituasjon med flere korttidsengasjementer, vurderes driften i 2011 som tilfredsstillende. Imidlertid er fortsatt mye ugjort, og mange aktiviteter er lagt på vent fordi budsjettet ikke tillater ytterligere aktivitet.

BRUKS- OG BESØKSUTVIKLING I 2011

www.nifab.no

I fjor var det totale antall besøk på nettstedet 112.254. Dette var en økning på 14% fra 2010, og på hele 75% fra 2009. Det totale besøket ble foretatt av i alt 85.000 unike besøkende. Dette representerer en økning på 10% unike besøkende fra 2010, og hele 80% fra 2009.

I 2011 kom 95% av besøket fra norskregistrerte servere, mens de siste 5% fordelte seg på ca 100 landkoder, med besøksandeler fra 0,9% og nedover. De tre landkodene som oftest ble registrert etter Norge var Sverige, Danmark og USA.

Den største andelen besøkende kom fremdeles fra søk på Google og andre søkemotorer, men andelen trafikk fra henvisende nettsteder (med permanent lenke/ omtale av NIFAB) økte fra 14% i 2010 til 21% i 2011. Også andelen direktetraffikk til nettsiden (inntasting av nettadressen, eller ved bruk av lagret bokmerke) økte noe i 2011.

De mest fremtredende henvisningsnettstedene til oss var i 2011 vår egen Facebook-profil, startside.no og Wikipedia. Pr 31.12.2011 var det registrert 63 henvisende nettsteder totalt. Dette var en økning på ca 40% fra 2010.

Permanente lenker til oss fra andre helse/pasientnettsteder er en viktig faktor for å nå ut til primærmålgruppen, og dette arbeidet foregår kontinuerlig.

Innholdsmessig var det fremdeles seksjonen med ulike faktaartikler om utbredte behandlingsformer i Norge som ble mest lest. Blant disse var akupunktur, naprapati, healing, soneterapi og homeopati de fem hyppigst leste.

Til tross for at beskrivelsene av urter og kosttilskudd bare var tilgjengelige i halvparten av driftsåret, plasserte de seg likevel høyt oppe på årsstatistikken. Blant disse var det artikler om gurkemeie, johannesurt og ginseng som ble mest lest.

Sosiale medier:

Pr 31.12.2011 hadde vi ca 770 følgere på Facebook, og ca 200 på Twitter. Den største økningen i disse kanalene var på Facebook, med ca 10% fra 2010. NIFAB synes å ha en klar forskjell i følgere i de to kanalene: på Facebook er det hovedsakelig privatpersoner som følger oss, mens vi har mer "profesjonelle" følgere på Twitter.

NIFAB postet i 2011 totalt ca 50 meldinger ut til følgerne i hver av disse kanalene, noe som er i tråd med vårt mål om minst 1 melding pr uke.

Vi vil her trekke spesielt fram synergien og det gode samarbeidet som har utviklet seg med Mattilsynet og Legemiddelverket, hvor vi krysspubliserer relevante saker om legemidler, urter og kosttilskudd overfor hverandres overlappende målgrupper i våre sosiale medier.

Oppsummert, kan vi konkludere med at nettstedet hadde en fin utvikling i 2011. Til tross for at andelen nye besøkende kontra "gamle kjente" fremdeles var ca 7 av 10, tolker vi dette som positivt: nettsiden oppdages enda av nye lesere, samtidig som eksisterende brukere besøker den gjentatte ganger. Likevel anser vi det som at nettstedet har potensiale for enda høyere bruk, og fremdeles må gjøres kjent overfor potensielle nye brukere.

NETTSIDENS INNHOLD I 2011

Nye faktaartikler om alternative behandlingsformer:

På grunn av stor etterspørsel, åpnet vi i juli en ny seksjon på nettsiden med kvalitetssikret, forskningsbasert informasjon om effekt og sikkerhet ved urter og kosttilskudd.

Ved årets slutt hadde vi produsert 26 slike faktaark i denne seksjonen, samt skrevet 1 ny artikkel - om behandlingsformen yoga. Samlet representerte derfor årets nyproduksjon en solid tilvekst på nesten 50% fra 2010, ved at nettstedet pr 31.12.2011 inneholdt 83 faktaartikler om ulike alternative behandlinger. Den nye seksjonen med fakta om ulike urter og kosttilskudd etablerte seg raskt blant de mest besøkte sidene.

Revisjon og oppgradering av eksisterende faktaartikler:

Etableringen av seksjonen med faktaark om urter og kosttilskudd gjorde at vi nedprioriterte revisjon av eksisterende artikler om behandlingsformer og skriving av nye slike i en periode.

Et titalls faktaartikler om behandlingsformer ble likevel revidert og oppgradert etter ny mal i 2011. Ved årsskiftet gjensto revisjon av ca 20 slike. Vi beregner at hele biblioteket vil være oppgradert etter ny mal i løpet av 2012.

Vi har fått gode tilbakemeldinger på de reviderte artiklene etter den nye malen, som nye faktaartikler også forfattes etter .

ØVRIG INNHOLD PÅ NETTSIDEN I 2011

Andre typer artikler:

NIFAB publiserte i 2011 i alt 12 egenproduserte nyhetssaker på nettstedet. Dette var i samsvar med målet vi hadde satt oss om minst 1 egenprodusert nyhetsartikkel pr måned. Videre publiserte vi en ny temaartikkel (om placebo) og reviderte flere andre; så som artiklene *Pasientveiledning* og *Introduksjon til Forskning*.

Revisjon av artiklene om lovgivning ble påbegynt, og ved årsskiftet ble arbeidet med fullstendig informasjon om vårt kvalitetssikringssystem ferdigstilt – med en egen veiledning som forklarer publikum hva vi gjør og hvordan vi arbeider.

I henhold til vedtektene skal deler av nifab.no også foreligge på engelsk. Ved årets slutt var all tekst om vårt arbeidsområde, mål og funksjon samt kvalitetssikring tilgjengelig på engelsk.

Temasider basert på diagnose:

Arbeidet med temaside om astma/allergi og alternativ behandling ble ikke ferdigstilt, og er satt på vent til redaksjonen har ledig kapasitet.

Kreftforeningen vedtok i 2011 å støtte NIFAB med midler til et samarbeidsprosjekt om en temaside om kreft og alternativ behandling. Arbeidet med denne startet i 2011, og vil pågå inn i 2012. Støtten sikrer frikjøp av en erfaren ansatt til dedikert arbeid med temasiden i 6 av prosjektets totalt 9 måneder. De resterende 3 måneder må NIFAB egenfinansiere eller finne annen ekstern finansiering til.

Presentasjon av effekt og erfaringer:

Vi har prioritert en del ressurser til produksjon av kvalitetssikret, kunnskaps- og erfaringsbasert norskspråklig informasjon om effekt av alternative behandlingsmetoder. Dette er en del av vårt mandat, og en type informasjon som brukerne i stadig større grad etterspør.

Ny metodikk for presentasjon av effekt er under utvikling sammen med forskningskompetansen ved NAFKAM. Inntil denne er vedtatt og i drift, har vi valgt å oversette utvalgte Cochrane-sammendrag av forskning på alternative behandlingsmetoder ved ulike sykdommer/ lidelser. Ved årsskiftet inneholdt nettstedet rundt 50 slike sammendrag, som var en økning på 20% fra 2010.

Presentasjon av systematiserte, internasjonale brukererfaringer for 4 av de 5 mest brukte alternative behandlingsformene er ferdigskrevet, og avventer vedtak om metodikk for presentasjon av effekt før de vil bli lagt ut. NIFAB vil i 2012 også supplere de eksisterende faktaartiklene på nettstedet med opplysninger om norske pasienters erfaringer fra NAFKAMs Register for eksepsjonelle sykdomsforløp (RESF).

UTADRETTET ARBEID

Henvendelser og publikumskontakt:

NIFAB mottar og besvarer spørsmål fra publikum. Alle henvendelser arkiveres anonymisert i henhold til Datatilsynets krav, og kan ikke spores tilbake til person. I løpet av 2011 mottok og besvarte vi 212 henvendelser med spørsmål av ulik art om alternativ behandling. Dette var en økning på 36%, fra 156 slike i 2010.

Vi tolker den sterke økningen som et resultat av økt kjennskap om oss; blant annet gjennom flere større medieoppslag hvor vi ble brukt som kilde. Henvendelsene fordelte seg ca 60/40 mellom innsendt e-post og telefonhenvendelser.

Mediaoppslag:

I forbindelse med medias oppmerksomhet på feltet alternativ behandling opplevde vi en økning i både mediehenvendelser og i bruken av oss som kilde ved medieoppslag.

I 2011 medvirket NIFAB som kilde i 5 større (> 1 avisside) oppslag i landets riksaviser. Disse handlet hovedsakelig om hva forskningen sier om effekt og sikkerhet ved egenbehandlingsprodukter mot vanlige sesongbaserte plager, som forkjølelse, pollenallergi med mere. NIFAB var også nevnt i en stor artikkel om NAFKAM i Morgenbladet.

På internett viser statistikken at det ble produsert i alt et tyvetalls journalistiske oppslag hvor vi medvirket. I tillegg viser søk at NIFAB nevnes og brukes som kilde på en rekke nettforum, blogger og lignende.

Nyhetsbrev på e-post:

Kommunikasjon via sosiale medier har på det nærmeste overtatt for nyhetsbrev pr epost fra NIFAB ut til enkeltpersoner.

NIFAB sendte i 2011 ut 4 nyhetsbrev pr epost; hovedsakelig til presse/ media, pasientorganisasjoner, behandler- og helsepersonellorganisasjoner. Besøktallene ble i relativt liten grad påvirket av disse utsendingene.

Annonsering og betalt markedsføring:

NIFABs betalte markedsføring består i all hovedsak kjøp av søkeord og optimalisering på søketjenesten Google. Resultatene er tilfredsstillende, men optimalisering av annonsene vil fortsette inn i 2012.

Annen utadrettet virksomhet:

NIFAB skal holde seg oppdatert om feltet alternativ behandling og behov hos brukergruppene, samt være kjent både nasjonalt og internasjonalt. I fjor deltok vi på følgende arenaer:

- *Foredrag på norske revmatologers årlige fagkonferanse, med presentasjon av NIFAB, NAFKAM og forskning på ulike alternative behandlingsmetoder ved revmatiske lidelser. Vi holdt også foredrag med presentasjon av NIFAB for publikum på Alternativmessen på Lillestrøm, og deltok også på Helsedirektoratets Kontaktforum for Alternativ Behandling.*
- *NIFAB ble presentert av NAFKAMs direktør i et TV-intervju i en kommende NRK-serie om ulike alternative behandlingsformer.*

- *Løpende dialog og samarbeid med Legemiddelverket og Mattilsynet, om publikumsinformasjon om urter, kosttilskudd og naturmidler.*
- *Disse institusjonene ble sammen med Folkehelseinstituttet og RELIS også kontaktet og forespurt av NIFAB i forbindelse med ønsket i fjorårets tildelingsbrev om at NAFKAM skal etablere rutiner for å undersøke utbredelse og omsetning av alternative behandlingstjenester/produkter på regulær basis.*
- *På bakgrunn av ønsker i tildelingsbrevet, utarbeidet og iverksatte NIFAB i fjor en rutine med overvåkning av nyhetsbildet, samt orientering til NAFKAM ved nye trender innen feltet som kan true norske pasienters sikkerhet. Eventuell varsling til Helsedirektoratet vil komme fra NAFKAM.*

INTERNASJONALT SAMARBEID

ICCR

NIFAB er med i ICCR (International Collaboration on Complementary Therapy Resources); et forum for statlige og offentlig finansierte sentre som formidler informasjon om alternativ behandling. I 2011 deltok NIFAB i 2 av 4 telefonmøter i ICCR. Det ble ikke avholdt noe fysisk møte i ICCR i 2011.

CAM-Cancer

NIFAB drifter nettsiden til CAM-Cancer på vår egen server, og vi utfører innholdsmessige og tekniske tjenester på timebasis. I retur for dette får vi fritt benytte innholdet på CAM-Cancer som kilde og referanse på den kommende temasiden om kreft og alternativ behandling.

INTERNE FORHOLD

Personale og bemanning

I 2011 hadde NIFAB i alt 5,8 stillingsandeler hvorav 3,6 var faste stillinger og resten engasjement/vikariat.

Sykefravær

Driften berøres lett av fravær i en liten stab. En medarbeider hadde svangerskapspermisjon i deler av året, og en annen hadde ulønnet permisjon hele året. For å dekke opp fraværet ble det engasjert vikarer.

UTFORDRINGER PÅ VEIEN VIDERE

Samlet sett ble 2011 et år med stor nyproduksjon, med samtidig fokus på forbedring av det eksisterende. Vi er stolte av at et møysommelig arbeid med å utvikle gode maler og rutiner som sikrer kvaliteten på innholdet ble ferdigstilt i året som gikk.

Samtidig med dette arbeidet økte vi nettstedets antall faktaartikler med nesten 50%, og vi kunne endelig tilby publikum kvalitetssikret informasjon om urter og kosttilskudd.

Arbeidet med å tilrettelegge innholdet etter diagnose ble påbegynt, og vi ser at dette vil være vegen å gå i fremtiden. Kontakten med ulike publikumsgrupper ble for alvor flyttet over til sosiale medier. Dette gir publikum helt andre muligheter til å komme i dialog med oss og hverandre.

Økningen i besøk, henvendelser og bruk av NIFAB følger i grove trekk samfunnsdebatten, mediebildet og befolkningens interesse for alternativ behandling. De direkte henvendelsene fra publikum tyder på at behovet for nøytral, sikkerhetsorientert og kvalitetssikret informasjon om alternativ behandling vil være økende i årene som kommer.

Det er en utfordring å løse primæroppgavene og å oppfylle økende behov hos publikum uten langsiktighet i stabil arbeidskraft.

Tromsø, 31. januar 2012

Ola Lillenes
Informasjonssjef NAFKAM
Redaktør www.nifab.no